

Innovatiedrang houdt Fleuren op voorsprong

Baarlose fruitboomkwekerij altijd op zoek naar verbetering

Sinds 1922 is Boomkwekerij Henri Fleuren BV met de teelt van appel-, peren- en kersbomen een begrip in de vruchtboom- en fruitsector, zowel binnen onze landsgrenzen als daaroverheen. Bijna negentig jaar is de naam van fruitboomkwekerij Fleuren ook onlosmakelijk met het Noord-Limburgse Maasdorp Baarlo verbonden. Na grondlegger Henri Fleuren en vijftig jaar later zijn opvolger, zoon Karel, zwaait nu Han Fleuren (43) als derde generatie bijna acht jaar de scepter over de moderne vruchtboomkwekerij. Het credo van deze gedreven Limburgse boomkweker: innoveren en vernieuwen.

Auteur: Ruud Jacobs

“Ik ben tegen mensen die alleen maar ergens tegen zijn, zonder daarvoor echt goede argumenten te hebben. Je moet je altijd afvragen waarom iets is, het kan volgens mij altijd beter. Ik kijk daarom ook buiten de sector naar hoe mensen dingen doen.” Han Fleuren geeft hiermee aan waar het op zijn boomkwekerij om draait. En of het nu de knipboom, de 3K-boom, de biologische teelt van fruitbomen of de introductie van de MiniTree is, voor alle bij Fleuren geboren initiatieven heeft steeds het vernieuwende en innoverende voorop gestaan. Tot op de dag van vandaag.

Fleuren: “De innovatiedrang zit ons in de genen. Opa heeft aan de wieg gestaan van het virusvrij maken, het opzetten van kwaliteitssystemen als NAKB en zijn Vermeerderingstuinen. Mijn vader heeft erg veel gedaan in de boomvormen en in de productietechniekverbeteringen. Zelf ben ik meer een samenwerker en doe ik veel aan belangenbehartiging. Op dit moment probeer ik met ons team, ieder op zijn eigen vlak, zoveel mogelijk innovaties door te voeren. Onbewust zijn we constant bezig met vernieuwen en verbeteren. Onder meer door veel buiten de eigen sector te

kijken en in contact te treden met de periferie van de vruchtboomteelt, ontstaat er co-creatie. Onze successen zijn met recht de knipboom en de 3K-boom als boomvormen en ook de F156 als onderstam is nog een succes uit het werk van mijn opa. Op dit moment zijn we sterk bezig met de MiniTrees en de vorstresistente perenonderstam Kwee Eline, die ook nog eens mooie gladde vruchten geeft. Op het gebied van de mechanisatie zijn we met een eigen werkplaats en twee technenuten tot een eigen plantmachine en een stokkenzet- en -trekmachine gekomen. Daarnaast

worden alle andere machines op maat aangepast aan onze situatie." Voor alle vernieuwingen geldt steeds: kwaliteit. "Wij zetten het pas op de markt als het goed is en als het doet wat het nieuwe product belooft", zo laat Fleuren weten. Op de vraag wat al dat innovatiewerk wel niet kost, antwoordt Fleuren: "Dat is een goede vraag. Ik heb geen concrete inschatting van de hoeveelheid tijd en geld die we in innovatie steken, maar ik denk dat het best eens 2-3 fte kan bedragen." Is er op het gebied van innovatie ook sprake van samenwerking met andere partijen? Fleuren: "Voor de samenwerking en de co-creatie hebben we veel te danken aan Syntens. We werken verder met Inova Fruit en Wageningen PRI binnen SpringQuest (veredeling van nieuwe rassen door middel van onder andere cisgenese) en ook met InovaFruit voor de nieuwe rassen. Evelina is ook een clubconcept rondom een rode Pinova. Op het vlak van duurzaamheid werken we samen in de

zogeheten Tupy-club bij de Vermeerderingstuinen in Horst en in de Golden SunshineLine, een reeks gele duurzame appels, resistent tegen diverse schimmels."

Biologische teelt

De biologische teelt van fruitbomen is een van de vernieuwingen waar Fleuren trots op is. "In 1997 startte boomkwekerij Fleuren als eerste vruchtboomkwekerij in Nederland met het leveren van biologisch geteelde bomen. Bij boomkwekerij Fleuren is Magiel Vandewall verantwoordelijk voor de biologische teelt. Een deel van onze klanten ging namelijk over naar een volledig biologische teelt, compleet met de regels van SKAL. De overstap was voor ons zeker in het begin een probleem, want om biologisch te kunnen telen moest de grond drie jaar biologisch gecertificeerd zijn. In het begin zorgde met name de onkruidbestrijding voor de nodige problemen. We hebben toen zelfs een speciale portaaltrekker aangeschaft om mee te schoffelen." De biologische teelt, met appelrassen als Topaz, Santana, Collina en de Golden SunshineLine, omvat momenteel 7 hectare. Volgens Fleuren ligt het in de lijn der verwachting dat deze teelt verder wordt uitgebreid. "Van de biologische teelt hebben we in de afgelopen jaren inmiddels ook weer veel geleerd voor de conventionele markt."

Kwee Eline

Enkele jaren geleden introduceerde de Baarlose fruitboomkweker de perenonderstam Kwee Eline. Harry Heines (54) is als verantwoordelijke voor teelttechnische zaken en inkoop van plantmateriaal steeds nauw betrokken geweest bij de ontwikkeling van deze nieuwe vorstresistente perenonderstam. "Karel Fleuren heeft zestien jaar geleden van een Roemeense veredelaar zes plant-

jes cadeau gekregen. Uit de mini-moerbedjes die daarvan aangelegd waren, werden twee types geselecteerd, een steile en een hangende variant. Later volgde ook nog een derde tussenvariant. Uiteindelijk is ervoor gekozen om met de steile variant verder te gaan. Deze mooie rechte onderstam maakt namelijk weinig zijhout, wat weer makkelijk is voor de kwekers. Als test zijn tien jaar geleden de eerste bomen op Kwee Eline uitgeplant. Het resultaat: een goede verenigbaarheid van ras en onderstam, vroege en hoge productie, goede vruchtmaat en ook nog gladdere vruchten ten opzichte van de reeds bestaande rassen. Vijf jaar geleden hebben we het kwekersrecht aangevraagd en de onderstam bij NAK Tuinbouw virusvrij laten maken. Afgelopen jaar hebben we het kwekersrecht voor Europa en de Verenigde Staten gekregen. Verder zijn we ook bezig met een aanvraag voor Oekraïne, China en Zuid-Amerika."

Kersen

Door een toevallige ontmoeting van Karel Fleuren met de Duitse kersenfanaat dr. Fritz Zahn is ook de teelt van zoete kersen in Baarlo terecht gekomen. Fleuren heeft vijftien jaar geleden door de ontwikkeling van hoogwaardig plantmateriaal op Gisela, Colt en Prunus avium, de kersenteelt in Europa een flinke impuls weten te geven. Op het proefbedrijf in Helden is Fleuren een onderzoek gestart naar andere plantsystemen en boomvormen. Hier werden proeven gestart met nieuwe grootvruchtige rassen en zwak groeiende onderstammen. De doelstellingen: geen vorst- en vogelschade, weinig scheuren en barsten, regelmatige productie, gemakkelijk te plukken. Het feit dat de kersen ook langer onder een overkapping kunnen blijven hangen, komt uiteindelijk ook de vruchtmaat en de smaak ten

Harry Heines

Sjaak Walraven

goede. De onderstammen die Fleuren voor de kersenteelt gebruikt zijn Colt, Gisela6, Gisela 5 en Gisela 3. Volgens Sjaak Walraven (41), binnen Fleuren verantwoordelijk voor de verkoop en teelttechnisch advies van kersenaanplantingen, is er in kersenland nog het nodige te winnen. "De onderstam Gisela heeft de kersenteelt weer in de lift gezet. Vijftien jaar geleden bij de introductie was men hierover nog zeer sceptisch; dit als gevolg van de onverenigbaarheid met de uit Frankrijk afkomstige onderstam Edabriz. Onze kersen gaan nu door heel Europa. Grote afnemers zijn België, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en Scandinavië. De teelt van zoete kersen in Nederland omvat momenteel slechts 350 tot 400 hectare. De meeste kersen die we in Nederland consumeren, worden dan ook geïmporteerd van elders. Afgelopen jaar lagen er voor het eerst ook Nederlandse kersen in onze supermarkten." Inmiddels zijn zo'n twintig kersenrassen leverbaar, waarvan zes hoofdassen: Burlat, Merchant, Vanda, Kordia, Karina en Regina. De keus is aan de teler. Walraven: "Wij kunnen alleen maar adviseren, de teler neemt uiteindelijk de beslissing. Bij kersen is het wat de klant het meest vraagt. Dat is bij appels heel anders. Daar is het wat de verschillende afnemers via de veiling afnemen." Walraven heeft namens Fleuren ook zitting in Cerisa Nederland. De missie van deze club is om de allerbeste kersen in het topsegment van de markt onderscheidend in de markt te zetten. Daarnaast wil men de consumptie van Nederlandse kersen in het algemeen vergroten. "We willen de Nederlandse kers ook onder de aandacht van de gastronomie brengen en dan niet alleen als kers op het toetje."

MiniTree

Fleuren is voor de professionele fruitteelt al 18 jaar bezig met de ontwikkeling van een kolomvormige appelboom die schurft- en meeldauwresistent is. Namens Fleuren is Harry Heines verantwoordelijk voor deze ontwikkeling. De meest recente innovatie in deze is de introductie van de zogeheten MiniTree, een kwaliteitsappelboom voor de consumentenmarkt verpakt in een duurzame kartonnen cadeaupackaging. Fleuren: "Deze boompjes zijn biologisch geteeld. Het is een consumentenartikel met een professionele achtergrond en heel geschikt voor business-to-business. Met dit fruitpaaltje met appels in een doos proberen we alles zo laagdrempelig mogelijk te houden." Het uitventen en promoten van deze vernieuwing via internet ligt geheel in handen van Han's echtgenote Corine (41) en

Mieke Ebus-Fleuren (links) en Corine Fleuren.

zus Mieke Ebus-Fleuren (32). Deze enthousiaste dames - op Twitter zeer actief onder de naam @meidenvleuren - proberen hun product met name via beurzen en zeker ook via het internet aan de man/vrouw te brengen. Corine: "Het loopt heel goed. Vanaf 1 november staan we met een eigen website op internet." Voor de introductie van dit nieuwe product is fruitboomkwekerij Fleuren eerst om de tafel gegaan met diverse personen, zoals vertegenwoordigers van de boomkwekerij, de sociale media, kartonfabrikant Akarton en een reclamebureau, Blitz. Volgens de MiniTree-verkopers zijn de klanten voornamelijk van middelbare leeftijd. Mieke Ebus: "We hebben met name veel reacties gehad naar aanleiding van een artikel in de krant en ook van bezoekers van de laatste huishoudbeurs. Daar hebben we kortingsbonnen uitgedeeld." De mini-appelboom is op dit moment verkrijgbaar in de varianten Redlane, Goldlane, Sunlight en Moonlight. Peren en kersen staan op het programma. Corine: "De MiniTree levert in het eerste jaar al appeltjes. Een volwassen boom wordt in de tuin maximaal 2 meter hoog en 50 centimeter breed en levert dan maximaal zo'n 5 kilo." Volgens Han Fleuren is het unieke van dit concept dat het allemaal resistente appelrassen zijn die absoluut geen snoei behoeven. En behalve geplant in de tuin - solitair of als haag - is de MiniTree in pot ook ideaal voor balkon en terras.

SpringQuest

Met de participatie in SpringQuest (een samenwerking tussen Inova Fruit, PRI en vier boomkwekers), zit de innovatieve boomkweker qua vernieuwing opnieuw dicht bij het vuur: een

MiniTree van fruitboomkwekerij Fleuren.

gentechnologieproject (cisgenese) binnen de appelteelt. Fleuren: "Dit betreft kruisingen van appel op appel die snel resultaat hebben. Dit in plaats van normale veredeling, waarbij het 30 tot 40 jaar duurt voordat we een verbetering kunnen bewerkstelligen." Fleuren wil er verder nog niet al te veel over kwijt, alleen dat het project degelijk, betrouwbaar en zeker ook veilig gebeurt. "Het is voor ons een investering voor de toekomst. Het is de bedoeling om de eerste via cisgenese ontwikkelde appel op de Floriade in Venlo te presenteren. Als alles meezit, gaat dat lukken."

Boomkwekerij Henri Fleuren BV

Elk jaar gaan er op de percelen van Fleuren - in totaal 100 hectare - vele honderdduizenden jonge fruitbomen de grond in en ook weer uit. "We hebben 1 miljoen eenjarige, 1 miljoen tweejarige en 500.000 onderstammen ter veredeling staan." Van de jaarlijkse omzet is 65 procent afkomstig van de appels, kers 19 procent, peer 14 procent en pruim 2 procent, waarbij het percentage kersenbomen volgens Fleuren over enkele jaren nog verder moet groeien. Omdat Fleuren met zijn appelbomen in spe maar eens

in de honderd jaar op een en hetzelfde perceel terecht kan, staan er inmiddels ook al appelbomen op percelen in Midden-Limburg, op zo'n half uur rijden van de hoofdvestiging in Baarlo. Voor de tijdelijke opslag heeft Fleuren enkele speciaal voor bomen geschikte koelcellen laten bouwen. Deze hebben een oppervlak van 2500 m². Naast 600.000 bomen, kan hierin ook al het uitgangsmateriaal worden opgeslagen. Op de fruitboomkwekerij werken 34 personeelsleden in vaste dienst (29 fte), op jaarbasis aangevuld met 8 fte aan uitzendkrachten. In piekperio-

des, zoals het oeculeerseizoen, loopt het aantal werknemers tijdelijk op tot zo'n 60 werknemers. Veel van het werk gebeurt in Baarlo nog steeds met de hand. Fleuren: "Er zijn zeker ook wel machines gemaakt, maar in de afgelopen jaren heb ik gezien dat de mens een heel behendige machine is. Ik zeg dan ook altijd dat wij een echt mensenbedrijf zijn." Dat blijkt ook als Fleuren het over het succes van het bedrijf heeft. Volgens de DGA (Directeur-grootaandeelhouder, red.) is het een gezamenlijke prestatie van eenieder om het bedrijf tot grotere hoogtes te brengen.

